

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jiřího Pally a soudců Mgr. Aleše Roztočila a JUDr. Dagmar Nygrínové v právní věci žalobce: **Ing. arch. M. S.**, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 10. 1. 2014, č. j. 3 Na 175/2013 – 2054,

t a k t o :

Usnesení Městského soudu v Praze ze dne 10. 1. 2014, č. j. 3 Na 175/2013 – 2054, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Městský soud v Praze usnesením ze dne 10. 1. 2014, č. j. 3 Na 175/2013 – 2054, žalobce neosvobodil od soudních poplatků a neustanovil mu zástupce pro řízení o žalobě. V odůvodnění konstatoval, že žalobce opakovaně každým dnem od 4. 7. 2013 do 31. 12. 2013 podával žádost o osvobození od soudních poplatků a ustanovení zástupce ve všech svých žalobách, které označil jako slepé. Městský soud poukázal na skutečnost, že žalobce podal celkem více než 30 podání nadepsaných slepý rozklad, slepá žaloba, slepá kasační stížnost, slepá ústavní stížnost, o kterých rozhodoval např. ve věcech sp. zn. 3 Na 145/2013 a 3 Na 180/2012. Tato rozhodnutí Městského soudu v Praze obstála v řízeních o kasačních stížnostech žalobce před Nejvyšším správním soudem např. ve věcech sp. zn. 9 As 182/2012 a 9 As 61/2013, v nichž byla žádost žalobce o osvobození od soudních poplatků a ustanovení zástupce opakovaně zamítnuta, neboť podle § 4 odst. 1 a 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), může žalobce žalobou napadnout pouze konkrétní správní rozhodnutí, kterým bylo zasáhnuto do jeho práv. Nelze se tedy domáhat „slepou“ žalobou zrušení jakéhokoliv rozhodnutí, kterým bude rozhodnuto o jeho právech, pokud toto rozhodnutí ještě vydáno nebylo. O žádosti žalobce o osvobození od soudních poplatků a ustanovení zástupce bylo navíc v každém řízení vedeném v oddělení 3 Na Městského soudu v Praze rozhodnuto zvlášť, a proto podle městského soudu není sebemenší důvod k tomu, aby soud obecně, tj. bez vztahu ke konkrétnímu soudnímu řízení rozhodoval o nové žádosti žalobce o přiznání osvobození od soudních poplatků a ustanovení zástupce pro všechna řízení jím vedená. S ohledem na výše uvedené městský soud uzavřel,

že rozhodl „dle § 46 odst. 1 písm. a/ s. ř. s., neboť o téže žádosti žalobce o osvobození od soudních poplatků a ustanovení zástupce pro řízení bylo již soudem v jednotlivých řízeních v žalobě žalobce nadepsané jako slepý rozklad, slepá žaloba, slepá kasační stížnost, slepá ústavní stížnost rozhodnuto“.

[2] Proti tomuto usnesení městského soudu podal žalobce (dále též „stěžovatel“) včas kasační stížnost, v níž namítal, že v řízení před městským soudem mu nebyla dána možnost vyjádřit se k věci před vydáním rozhodnutí. Stěžovatel městskému soudu vytknul, že postupoval v rozporu s právními předpisy a porušil jeho lidská práva garantovaná Ústavou a mezinárodními dohodami. Stěžovatel rovněž požádal o osvobození od soudních poplatků a ustanovení zástupce pro řízení o kasační stížnosti.

[3] Nejvyšší správní soud se nejdříve zabýval splněním podmínek řízení o kasační stížnosti. Kasační stížnost je podle § 102 s. ř. s. přípustná. Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené usnesení Městského soudu v Praze v souladu s § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., vázán jejím rozsahem a uplatněnými stížnostními důvody, přičemž shledal vady uvedené v § 109 odst. 4 s. ř. s., k nimž musel přihlídnout z úřední povinnosti. Nejvyšší správní soud totiž s ohledem na níže uvedené skutečnosti dospěl k závěru, že řízení před městským soudem bylo zatíženo vadou, která mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé a kasační stížností napadené usnesení městského soudu je nepřezkoumatelné pro nesrozumitelnost [§ 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.].

[4] Kasační stížnost je tedy důvodná, byť z jiných důvodů, než namítal stěžovatel.

[5] Nejvyšší správní soud předesílá, že netrval na zaplacení soudního poplatku za kasační stížnost ani na povinném zastoupení stěžovatele advokátem. Osvobození od soudních poplatků i právo na bezplatné zastoupení se váže k posouzení poměrů konkrétního účastníka. Nesplnění podmínek pro osvobození od soudních poplatků přitom vylučuje i právo na bezplatné zastoupení (§ 35 odst. 8 s. ř. s.). Za situace, kdy předmětem kasačního přezkumu je rozhodnutí (usnesení), jímž byla zamítnuta žádost stěžovatele o osvobození od soudních poplatků a ustanovení zástupce, by trvání jak na podmínce uhrazení soudního poplatku za kasační stížnost, tak i na podmínce povinného zastoupení, znamenalo jen další řetězení téhož problému. Trvání na těchto podmínkách, vzhledem ke specifické povaze napadeného usnesení, by vedlo k popření cíle, který stěžovatel podáním žádosti sledoval a k popření vlastního smyslu řízení o kasační stížnosti, v němž má být zkoumán závěr o tom, zda stěžovatel měl být od soudních poplatků osvobozen či nikoliv (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 9. 2007, č. j. 9 As 43/2007 - 77). Kasační stížnost lze tedy i při absenci těchto podmínek projednat a jedná se rovněž o kasační stížnost přípustnou. S ohledem na výše uvedené je dále zřejmé, že nebylo třeba rozhodovat o žádostech stěžovatele o osvobození od soudních poplatků a ustanovení zástupce pro řízení o kasační stížnosti vznesených stěžovatelem v kasační stížnosti a v podání ze dne 3. 3. 2014.

[6] Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval tím, zda městský soud postupoval správně, když poté co ve dnech 4. 7. 2013 až 31. 12. 2013 opakovaně obdržel totožné podání žalobce, v němž se žalobce domáhal přiznání osvobození od soudních poplatků a ustanovení zástupce, rozhodl usnesením ze dne 10. 1. 2014, č. j. 3 Na 175/2013 – 2054 tak, že těmito žádostem stěžovatele nevyhověl.

[7] Z obsahu spisu městského soudu je zřejmé, že stěžovatel tomuto soudu v uvedeném období mnohokrát zaslal vždy totéž podání opatřené zaručeným elektronickým podpisem, v němž uváděl, že jej zasílá „ke všem mým podáním adresovaným Vaším soudům, u kterých mi tento nárok dosud nebyl přiznán“, věc, v níž toto podání činí, označil jako: „Nové žádosti o přiznání osvobození od soudních poplatků a ustanovení zástupce, Žádost o ústní jednání“ a dále v něm mimo jiné uvedl,

pokračování

že „*ve věci všech mých žalob či jiných podání, a to včetně žalob, které jsem označil jako slepé, Vás tímto znovu žádám o: 1) přiznání nároku na úplné osvobození od soudních poplatků, 2) ustanovení právního zástupce.*“ V další části svého podání stěžovatel tuto svou žádost odůvodnil tím, že nechce utrpět újmu na svých právech, nemá dostatečné finanční prostředky a zdůraznil, že v současné době nemá pravidelný příjem a jeho hotovost postačuje na pokrytí výdajů jen na velmi krátkou dobu. K tomuto podání stěžovatel nepravdělně přikládal přílohy osvědčující jeho majetkové poměry (výpis z bankovního účtu, přiznání k dani z příjmů fyzických osob, prohlášení o osobních, majetkových a výdělkových poměrech pro osvobození od soudních poplatků, kopie dokladů o úhradě nákladů na své bydlení).

[8] Z podání stěžovatele tudíž vyplývá, že se týká již dříve stěžovatelem učiněných podání (žalob), o nichž probíhá řízení, přičemž stěžovatel tyto věci dále specifikuje a to tak, že svým podáním míří do věcí, v nichž mu doposud nebylo přiznáno osvobození od soudních poplatků a ustanoven zástupce. S ohledem na tento obsah předmětného podání stěžovatele má Nejvyšší správní soud za to, že nemělo být považováno za samostatný návrh na zahájení řízení, nemělo být o něm vedeno samostatné řízení ani o něm nebylo na místě samostatně (a bez vztahu k probíhajícímu soudnímu řízení o návrzích stěžovatele na zahájení řízení, kterých se žádosti o osvobození od soudních poplatků a ustanovení zástupce zjevně týkaly) rozhodovat. K tomuto závěru vede Nejvyšší správní soud také ta skutečnost, že stěžovatel ve svém podání nezmínil žádný správní orgán ani správní rozhodnutí, jehož soudního přezkumu se domáhá, případně v návrhu neuvedl ani jiný předmět řízení, který by odpovídal některému z řízení připadajících v úvahu dle s. ř. s. Z odůvodnění napadeného usnesení městského soudu je přitom zřejmé, že městský soud si byl tohoto aspektu vědom, když konstatoval, že není sebemenší důvod k tomu, aby soud obecně, tj. bez vztahu ke konkrétnímu soudnímu řízení rozhodoval o nové žádosti žalobce o přiznání osvobození od soudních poplatků a ustanovení zástupce pro všechna řízení jím vedená. Přesto však městský soud o předmětném podání stěžovatele rozhodl shora uvedeným způsobem. Nesprávnost postupu městského soudu je podle názoru Nejvyššího správního soudu patrná také ze skutečnosti, že kasační stížností napadeným usnesením městského soudu došlo k ukončení řízení o podání stěžovatele, přestože se jedná o usnesení procesní povahy, kterým se řízení nekončí.

[9] Nejvyšší správní soud je proto přesvědčen, že městský soud pochybil, když o žádostech uvedených v předmětném podání stěžovatele rozhodl v samostatném řízení. Tím se městský soud dopustil jiné vady řízení podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.

[10] S ohledem na výše uvedené má Nejvyšší správní soud za to, že městský soud neměl o podání stěžovatele vést samostatné řízení, ale měl jej (je) zařadit do jiných již probíhajících řízení vedených o žalobách (návrzích) stěžovatele a v těchto řízeních o žádostech stěžovatele uvedených v předmětném podání rozhodnout. Z obsahu podání stěžovatele je ostatně patrné, že se tohoto postupu stěžovatel domáhá. Z odůvodnění kasační stížností napadeného usnesení městského soudu je přitom zřejmé, že městský v jednotlivých řízeních o žalobách stěžovatele o návrzích na osvobození od soudních poplatků a ustanovení zástupce rozhodl. Pokud by u městského soudu žádné řízení o žalobě stěžovatele neprobíhalo, pak bylo na místě podání stěžovatele založit. Předmětné podání stěžovatele je totiž dostatečně určité, je z něj jasně zřejmé, čeho se stěžovatel domáhá a není tudíž třeba stěžovatele vyzývat k jeho doplnění.

[11] Na okraj Nejvyšší správní soud poznamenává, že pokud se jedná o opakované generické návrhy obstrukční povahy, v nichž se neuvádí žádné nové skutečnosti rozhodné pro posouzení návrhu na osvobození od soudních poplatků, respektive ustanovení zástupce účastníkovi řízení, pak není nutné o všech takto opakovaně podávaných návrzích opětovně samostatně rozhodovat (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 3. 2014, č. j. 6 As 26/2014 - 74).

[12] Jak již bylo uvedeno výše, městský soud kasační stížností napadeným usnesením žalobce neosvobodil od soudních poplatků a neustanovil mu zástupce pro řízení o žalobě, zároveň však v odůvodnění toho usnesení konstatoval, že rozhodl podle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s., neboť o těchto žádostech žalobce o osvobození od soudních poplatků a ustanovení zástupce pro řízení bylo již soudem v jednotlivých jiných řízeních rozhodnuto. Nelze však o žádostech obsažených v podání stěžovatele rozhodnout a zároveň v odůvodnění konstatovat, že je zde dán důvod pro odmítnutí tohoto podání, tj. pro postup, kdy se o návrhu z procesních důvodů vůbec věcně nerozhoduje. Nejvyšší správní soud tak má za to, že přezkoumávané usnesení městského soudu je vnitřně rozporné, neboť jeho výrok je v rozporu s odůvodněním, což dle konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu (viz např. rozsudek ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Azs 47/2003 - 130, publ. pod č. 244/2004 Sb. NSS) zakládá nepřezkoumatelnost tohoto usnesení pro nesrozumitelnost. Tím je naplněn kasační důvod podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.

[13] Výše uvedená vada řízení, stejně jako nepřezkoumatelnost kasační stížností napadeného usnesení městského soudu, představují samy o sobě důvod k jeho zrušení. Nejvyšší správní soud se tak již nemusel konkrétně zabývat námitkami stěžovatele vznesenými v kasační stížnosti.

[14] S ohledem na výše uvedené Nejvyšší správní soud kasační stížností napadené usnesení městského soudu podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení, neboť zde jsou dány důvody kasační stížnosti dle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. – jiná vada řízení a nepřezkoumatelnost, k nimž přihlíží Nejvyšší správní soud na základě § 109 odst. 4 s. ř. s. z úřední povinnosti.

[15] Zruší-li Nejvyšší správní soud rozhodnutí krajského soudu a vrátí-li mu věc k dalšímu řízení, je tento vázán právním názorem vysloveným Nejvyšším správním soudem ve zrušovacím rozhodnutí (§ 110 odst. 4 s. ř. s.). Na městském soudu tak bude, aby s podáním žalobce naložil způsobem uvedeným v bodě 10 tohoto rozsudku.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 21. března 2014

JUDr. Jiří Palla
předseda senátu